

Politik och Energi
Emma Johansson, 08-677 25 05
emma.johansson@energiforetagen.se

Till kn.remissvar@regeringskansliet.se med kopia
till lotta.lewin-pihlblad@regeringskansliet.se
Diarienummer KN2025/01284

Remissvar Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap (SOU2025:68)

Energiföretagen Sverige ger röst åt omkring 500 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Energibranschen investerar omkring 30-35 miljarder kronor årligen. Med rätt förutsättningar kan vi fortsätta trygga energileveranserna till hushåll, företag och samhälle - varje sekund, året om - samtidigt som vi driver på den förändring som möjliggör framtidens energisystem. Vårt mål är att; utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

Energiföretagen Sverige välkomnar utredningens initiativ att stärka Sveriges försörjningsberedskap genom införandet av nya samverkansformer samt en moderniserad byggnads- och reparationsberedskap (BRB).

Vi är särskilt positiva till förslaget om en ny samlad lagstiftning om försörjningsberedskap som syftar till att tydliggöra ramverk mellan offentliga och privata aktörer. Robust och motståndskraftig energiförsörjning är avgörande för samhällets funktionalitet och försvarets uthållighet. Ett system med försörjningsberedskapsavtal (F-avtal) med tydliga kriterier och möjlighet till prioriteringsstöd och finansiering är därför till stor nytta för att stärka totalförsvaret.

Utredningen spänner över flera områden och lämnar många frågor obesvarade, vilket leder till att ytterligare utredningar krävs för att klargöra juridiska gränsdragningar och konsekvenser i ansvar och finansiering för aktörer i totalförsvaret. Betänkandet föreslår flera nya lagkrav för företag, men många av dessa åtgärder genomförs redan frivilligt via samarbeten och övningar, enligt Energiföretagen Sverige.

Se särskilda synpunkter nedan.

Specifika synpunkter

Förslag till förordning om kansliet för byggnads- och reparationsberedskap

Energiföretagen Sverige tillstyrker förslag till förordning om kansliet för byggnads- och reparationsberedskap under den sektorsansvarige myndigheten

Tillväxtverket. Samt att förslaget om att Boverket får i uppdrag att inrätta ett nationellt maskinregister.

Vi välkomnar även förslaget om civilplikt inom bygg- och reparationsområdet. Vi rekommenderar att regionala BRB-kontor etableras för att på ett effektivt sätt bistå civilområden samt lokala aktörer.

Energiföretagen Sverige anser att samarbete mellan kommuner, regioner och näringsliv är avgörande för effektiv byggnads- och reparationsberedskap, så att resurser snabbt kan finnas där de behövs - i rätt tid och på rätt plats. Aktörer inom energisektorn bör tidigt involveras i processen, då deras branschs kompetens är väsentlig för funktionalitet och robusthet.

Förslag till ändring i de lagar som rör upphandling

Energiföretagen Sverige tillstyrker samtliga förslag om att *"enhet ska beakta försörjningsberedskapsaspekter om upphandlingens art motiverar detta."*

Energiföretagen Sverige betraktar möjligheten som ett viktigt steg mot en mer effektiv reglering vid upphandling av leveransförmåga mellan myndigheter och företag. Energiföretagen Sverige anser att även kommuner bör omfattas av möjligheten att ingå F-avtal. I flera fall är det kommunen som är avtalspart för kritiska samhällsfunktioner, till exempel inom energiområdet.

Det finns även ett behov av att förtydliga definitionen av vad som avses i beaktandet av försörjningsberedskapsaspekter. Upphandlingsregler med beredskapsperspektiv behöver därför kompletteras med vägledning och mallar.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Energiföretagen Sverige tillstyrker förslaget om att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ansvara för att föra ett register över försörjningsberedskapsavtal.

För närvarande föreligger en betydande risk att leverantörer och underentreprenörer övertecknar resurser i avtal genom att ingå likartade avtal med flera parter. Ett centralt register kan på sikt bidra till att minska risken för att resursen dubbel tecknar sig samt fungera som en kvalitetskontroll för att säkerställa att resursen finns tillgänglig.

Ny samlad lagstiftning om försörjningsberedskap

Energiföretagen Sverige instämmer med utredningens synpunkt om att försörjningsberedskap bör inkludera tydliga anvisningar för hur prioritering och fördelning av varor och tjänster ska ske vid *allvarliga försörjningsavbrott* mellan olika sektorer och aktörer vid kris och krig.

Vidare vill vi understryka vikten av att fastställa klara riktlinjer för ansvarsfördelningen mellan offentliga aktörer och näringslivet. Det är avgörande att roller vid prioriteringsordning definieras tydligt för att minimera risken för överlappningar och osäkerhet, framför allt i krissituationer.

Vi vill även poängtera behovet av tydliga finansieringsmodeller. Finansieringsprincipen bör vara att finansieringen av F-avtal är statens ansvar. Vi bedömer att införandet av F-avtal kan skapa tydligare ramar för företagens åtaganden samt möjliggöra en mer resurseffektiv och långsiktig planering. Samtidigt råder det viss osäkerhet kring hur försörjningsberedskap bäst integreras med leverantörers och entreprenörers kapacitet, främst vad gäller kostnadsaspekter och risken för att leverantörer kan komma att begära ytterligare ersättning vid höjd beredskap. Dess ekonomiska konsekvenser behöver utredas vidare.

CE-märkning

Energiföretagen Sverige tillstyrker att relevanta myndigheter ges i uppdrag att analysera och klargöra vilka förenklingar som i händelse av försörjningsrelaterade störningar under kris, höjd beredskap och krig kan göras i de produktregelverk som innehåller krav på CE-märkning eller annan produktmärkning. Det är viktigt att förutsättningarna för att erhålla dispens från krav på CE-märkning eller annan produktmärkning klargörs, samt ärenden om dispens kan handläggas utan dröjsmål under kris och höjd beredskap.

Avslutningsvis

Företag i energibranschen efterfrågar tydliga och långsiktiga beslut för att aktivt kunna bidra till utvecklingen av ett motståndskraftigt civilt försvar och säker energiförsörjning. Energiföretagen Sverige understryker vikten av att snarast ta fram förslag till en ny integrerad lagstiftning för försörjningsberedskap där finansieringsprinciper, prioritetsordning samt fördelning av varor och tjänster ingår som centrala beståndsdelar.

Åsa Pettersson
Vd Energiföretagen Sverige